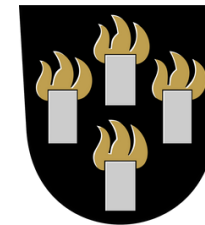

Fiksun mopoilun ohjelma

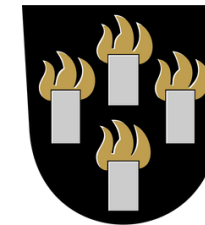
Toimenpidekortit

Fiksun mopoilun ohjelma

Sisältö

1. Moporetket
2. Mopomiitti
3. Mopotaitoajorata
4. Mopopaja/-kerho
5. Mopojen kunnostustempaus
6. Tappomopo-esitys
7. Mopo-oppitunnit
8. Vinkit/tiedotteet huoltajille
9. Palkitseva valvonta
10. Turvallisuusilta oppilaiden huoltajille
11. Moporatsia
12. Teemaillat nuorille nuorisotalolla
13. Mopomestari -kisa
14. 3 000 kilometriä Roomaan –lyhytelokuvan katsominen ja keskustelu
15. Moposuunnistus
16. EHYT ry:n materiaaleja
17. Nuorten akatemian materiaaleja
18. Liikenneturvan materiaaleja
19. Erätauko-menetelmä
20. Case study: Motörisoitua nuorisotyötä -kehittämishanke
21. Muut toimenpiteet
22. Tietopaketti moposuorasta
23. Tietopaketti mopojen virittämisen kustannuksista

Moporetket

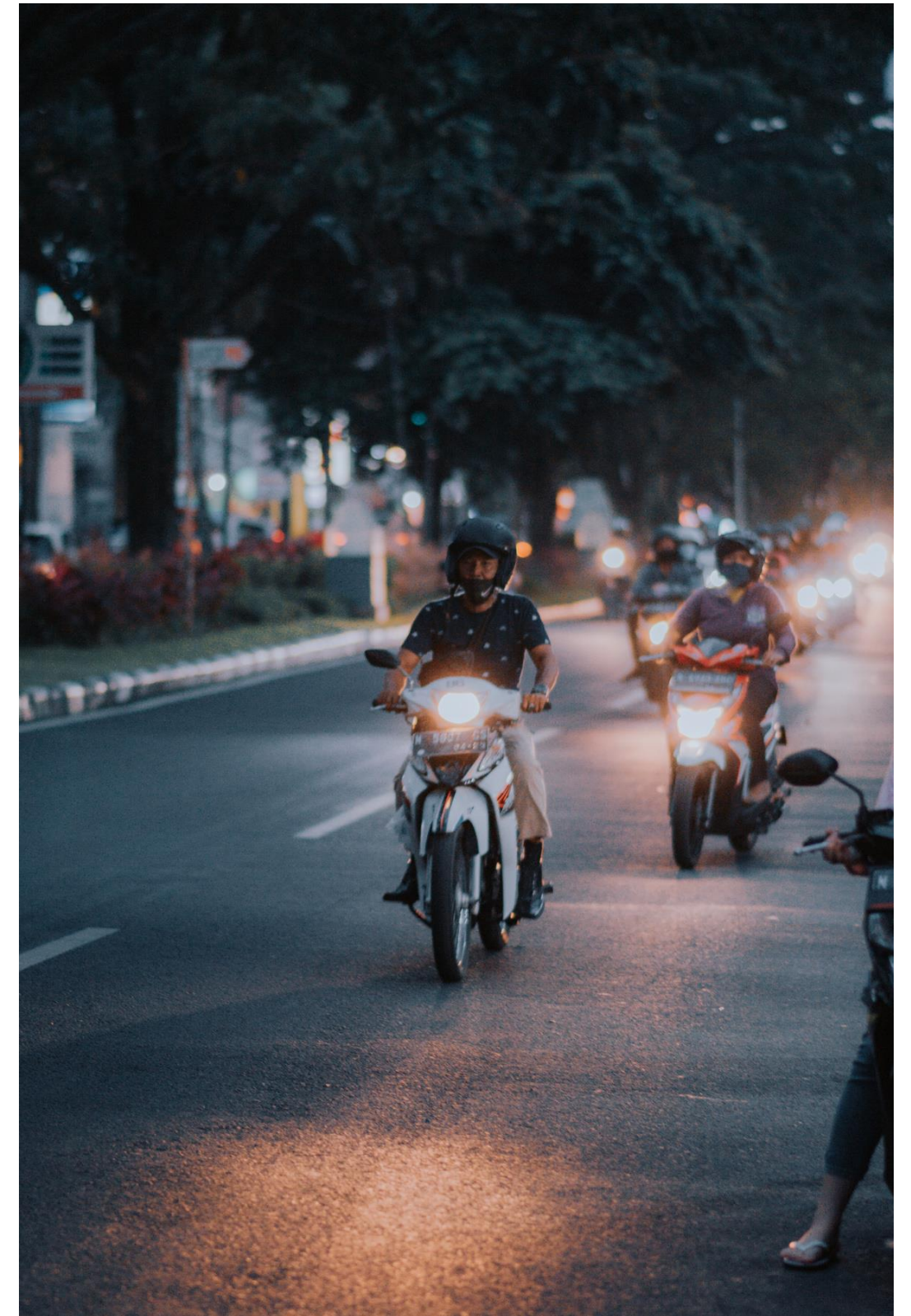
Kuvaus: Päivän tai kahden mittainen ajelureissu "safarityyppisesti" lähikuntiin, yöpyminen esimerkiksi teltoissa tai hostellissa. Opetellaan letkassa ajamista ja turvallista liikennekäyttämistä ja pidetään hauskaa turvallisilla alueilla.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Mukana kaksi tai kolme ohjaajaa (keulalla, perässä ja keskellä). Järjestäjänä voi toimia esimerkiksi nuorisotoimi. Ohjaajia on mahdollista pyytää myös esimerkiksi paikallisilta moottorikerhoilta, josta löytyy mopokortin omaavia aikuisia. Mukana voi olla myös esimerkiksi poliisi saattamassa letkan liikkeelle ja samalla tarkistamassa ajoneuvojen laillisuuden.

Kustannukset: Määräytyvät esimerkiksi yöpymis- ja ruokapaikkojen mukaan. Mahdollista järjestää nollabudjetilla. Polttoaineet osallistujat maksavat itse.

Markkinointi: Markkinoidaan nuorille erilaisten somekanavien ja nuorisopalveluiden kautta. Kohdetta/reittiä voi suunnitella etukäteen yhdessä nuorten kanssa.

Vaikuttavuus: Vaikuttanut positiivisesti esimerkiksi kylän pinnassa tapahtuvaan ylimääräiseen kikkailuun ja häiriötekijöihin.

Mopomiitti

Kuvaus: Nuorisovaltuusto järjestää nuorille mopomiitin. Ajatuksena on varata esimerkiksi isolta parkkipaikalta alue vapaaseen ajamiseen ja temppuiluun. Vapaan ajamisen sijasta voidaan järjestää myös taitoajoa kehittäviä miittejä, joissa on esimerkiksi hidasajoa tai taitoajorata. Tapahtumassa voidaan harjoitella myös letkassa ajoa esimerkiksi moottoripyöräilijöiden johdolla. Myös muu ohjelma, kuten makkaranpaisto tai kokemusasiantuntijan luento, on mahdollista.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Vetovastuu nuorilla itsellään, mutta apuna järjestämisessä toimii nuorisotoimi. Lisäksi mukaan voi pyytää esimerkiksi paikallista moottoripyöräkerhoa, poliisin ja Liikenneturvan.

Kustannukset: Riippuvat järjestystavasta, mahdollista järjestää jotakuinkin nollabudjetilla.

Markkinointi: Nuorten käyttämillä somekanavilla sekä esimerkiksi nuorisotiloilla. Letka-ajon reittiä voidaan suunnitella yhdessä nuorten kanssa.

Vaikuttavuus: Virallisena tapahtumana järjestetty miitti pysyy todennäköisesti paremmin hallinnassa, kuin nuorten itsensä vapaa-ajalla järjestämänä. Voi kuitenkin olla vaarallinen myös hyvin järjestettynä, eli tapahtuman suunnittelun on hyvä kiinnittää huomiota.

Mopotaitorata

Kuvaus: Erillisen nuorten tapahtuman yhteydessä järjestetään mopotaitorata. Taitoradalla voi hyödyntää esimerkiksi erilaisia lankkuja ja kartioita ja tehtävät voivat olla pujottelua, pysähtymistä tai tasapainoharjoitteita. Taitoajon lisäksi tapahtumassa voi huomioda myös liikennesäännöt esimerkiksi teoria-aiheisilla kysymyksillä.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Järjestäjänä voi toimia esimerkiksi nuorisotoimi. Tapahtumaan voi pyytää mukaan myös esimerkiksi Liikenneturvan, paikalliset liikennekoulut ja moottorikerhon.

Kustannukset: Kustannukset koostuvat materiaaleista ja mahdollisesta paikan varaamisesta.

Markkinointi: Tapahtumaa on hyvä markkinoida esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja nuorisotiloilla. Jos tapahtuma järjestetään keväällä tai syksyllä, mainoksia voi viedä myös koululle.

Vaikuttavuus: Tapahtuma opettaa nuorille liikenteessä hyödyllisiä taitoja, mitkä voivat heijastua liikennekäyttäytymiseen positiivisesti.

Muuta: Työpajassa toivotun taitoajokoulutuksen ja lajiesittelyn trial-kuljettajan vetämänä voi toteuttaa mopotaitoradan yhteydessä tai taitoradan voi toteuttaa muualla järjestettävän taitoajokoulutuksen yhteydessä.

tule testaamaan ajotaitosi

MOPOTAITORATA

JUHANNUSETKOT
TORANDASSA
KE 22.6 KLO15-20

Tarjolla
makkaraa,
musiikkia, testaa
taitorataa omalla
mopolla...
Tule moikkaan ja
hengailemaan!

Mopotaitoradan voi toteuttaa myös pysyvänä ratkaisua esimerkiksi maalaamalla rata koulun pihalle. Tällöin rataa voidaan hyödyntää myös pyörän hallinnassa.

Mopopaja-/kerho

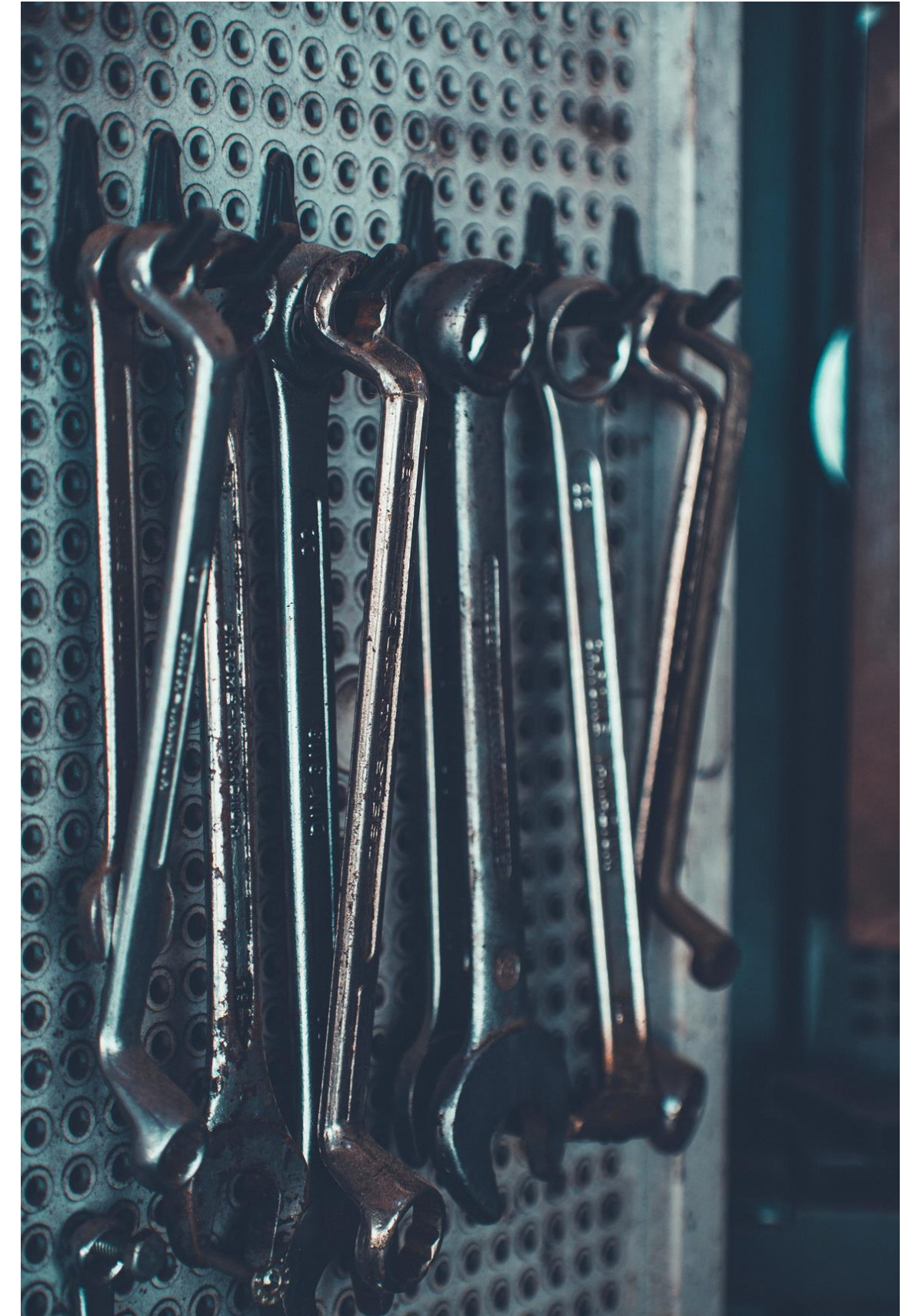
Kuvaus: Mopopaja-/kerho on nuorille tarkoitettu valvottu paikka, jossa omaa mopoa voi huoltaa ja tuunata valvotusti. Kerhoon voidaan ottaa myös lyhyitä valistusosioita esimerkiksi vierailijoiden toimesta. Alle mopoikäisiä varten pajassa voi olla mahdollisuus myös polkupyörien kunnostamiseen. Ikärajaus kannattaa tässä tapauksessa miettiä tarkkaan, jotta nuorempien mukana olo ei vaikuta ensisijaisen kohderyhmän osallistumiseen.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Mopopajaa on kätevä järjestää esimerkiksi nuorisotilan yhteydessä tai läheisyydessä kerhotoimintana. Yleensä kerhon toteuttamisesta vastuussa nuorisotoimi. Sidosryhminä nuoret, nuorisotoimi ja liikenneturvallisuustoimijat. Erilaisiin tapahtumiin voi pyytää muitakin sidosryhmiä tarpeen mukaan.

Kustannukset: Kustannukset koostuvat ohjaajapalkkiosta, työkaluista ja mahdollisesta tilavuokrasta. Esimerkiksi Outokummussa saatu Traficomilta rahoitus (n. 14 000 €), josta puolet maksaa kunta.

Markkinointi: Markkinointi sosiaalisessa mediassa, nuorisotiloilla, koululla ja esimerkiksi paikallislehdessä.

Vaikuttavuus: Toimii liikennekasvatuksen tukena nuorille, minkä lisäksi voi saada aikuiset ymmärtämään paremmin mopoilun hyötyjä. Joissain kunnissa mukana toiminnassa myös henkilöt, joilla mopokortti-ikä on vasta tulossa. Toimii siis myös ennaltaehkäisevästi.

Mopojen kunnostustempaus

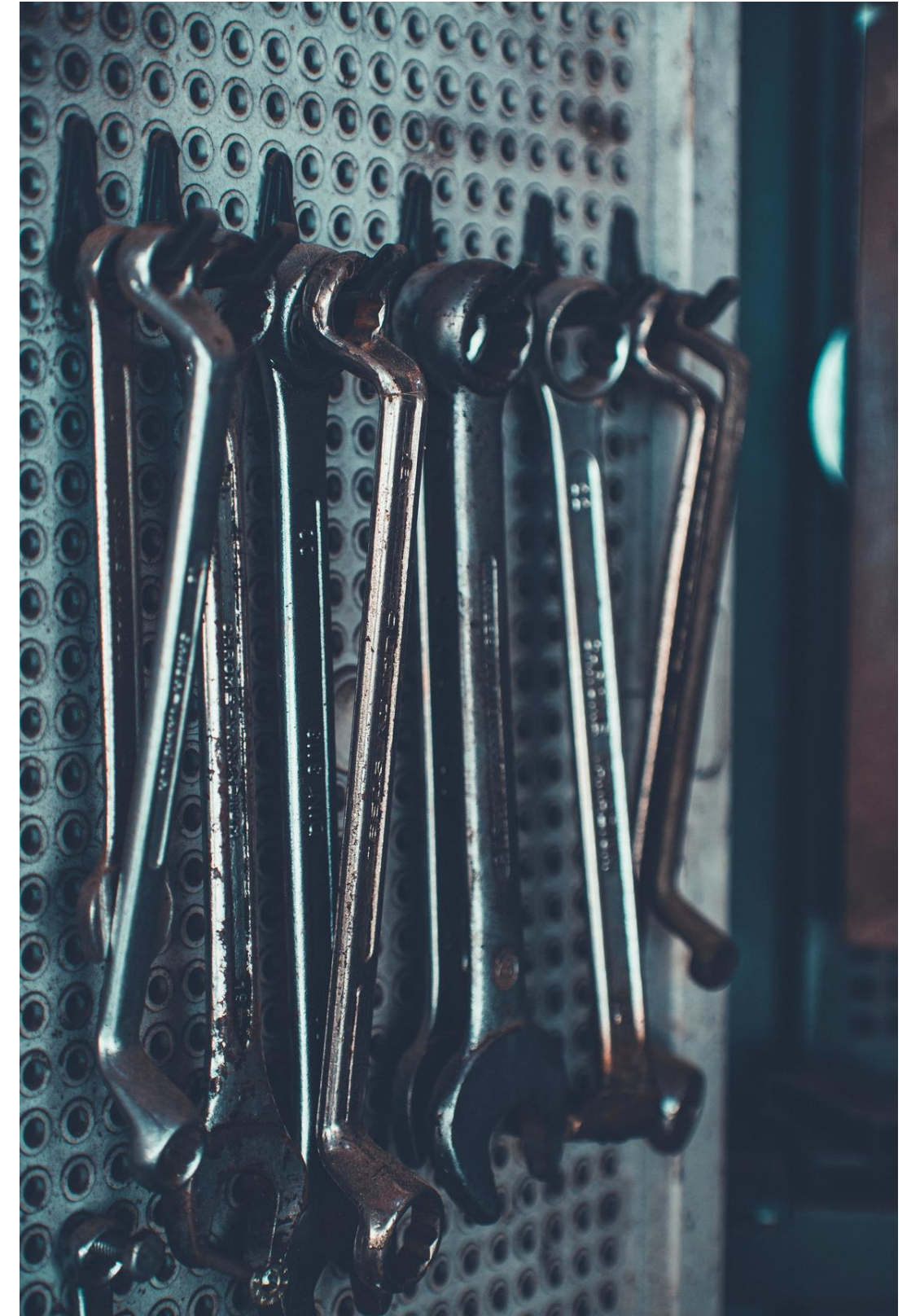
Kuvaus: Järjestetään esimerkiksi nuorisotalolla kunnostustempaus, jossa voidaan tehdä yhdessä erilaisia helposti toteutettavia mopojen kunnostustoimenpiteitä. Tapahtumassa voidaan esimerkiksi vaihtaa valot tai tarkistaa jarrujen toimivuutta. Lisäksi voidaan jakaa esimerkiksi bensalahjakortteja/varaosia ja järjestää oheisohjelmaa. Tempauksessa voidaan myös esimerkiksi palkita tieliikennekelpoisin ajoneuvo .

Järjestävä taho / sidosryhmät: Jos kunnassa toimii mopopaja, kunnostustempaus on hyvä järjestää sen yhteydessä. Muussa tapauksessa järjestävänä tahona voi olla esimerkiksi nuorisotoimi yhteistyössä paikallisen moottoripyöräkerhon tai konehuoltamon kanssa. Lisäksi mukaan voi pyytää esimerkiksi Poliisin ja Liikenneturvan.

Kustannukset: Mahdollisten vaihdettavien osien (esim. lamput) hankkiminen, jaettavat materiaalit, mahdollinen ruokailu (esim. makkaraa).

Markkinointi: Markkinointia voidaan toteuttaa esimerkiksi sosiaalisen median kanavissa, minkä lisäksi tempauksesta kannattaa tiedottaa koululla ja nuorisotiloilla.

Vaikuttavuus: Kunnostetut laitteet ovat tieliikenneturvallisempia. Lisäksi nuoret voivat oppia tapahtumasta omien kulkuneuvojensa kunnostamisesta ja näin ymmärtää omia ajoneuvojaan paremmin. Lisäksi jaettavat oheismateriaalit voivat motivoida oman kulkuneuvon kunnossapidämiseen.

Tappomopo-esitys

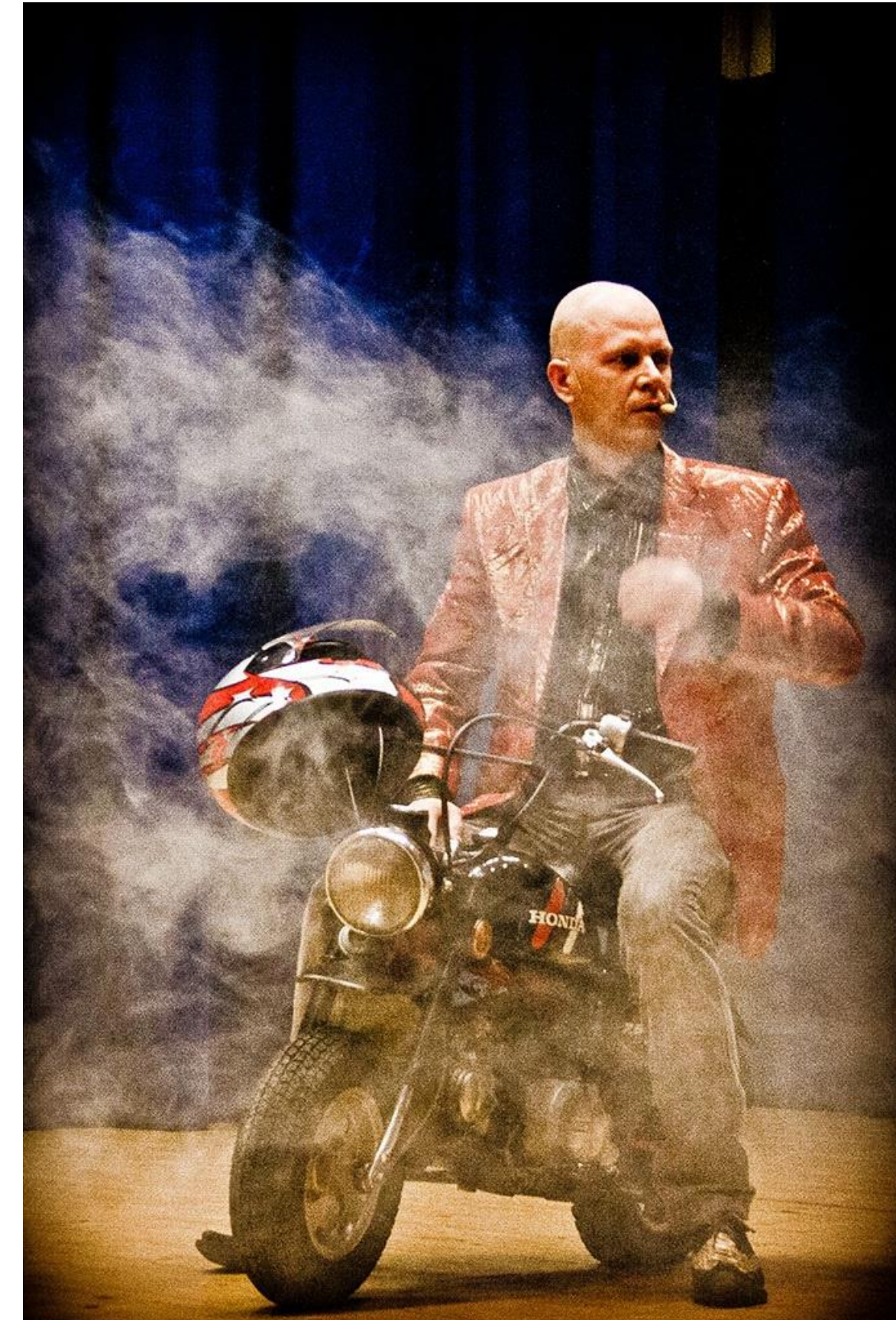
Kuvaus: Tappomopo-esityksen tarkoituksena on herättää ajatuksia ja keskustelua mopoilusta, liikenneturvallisuudesta ja vastuullisesta elämästä. Esitys yhdistää liikennevalistuksen ja taikuuden, ja sen tavoitteena on saada nuoret ymmärtämään mopoilun vaarat painottaen kypärän merkitystä ja mopon/skoottereiden virittämisen vaarallisuutta. Esityksen kesto on noin 45 minuuttia.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Esitystä voi tiedustella suoraan esiintyjiltä osoitteesta taikapetteri@gmail.com. Esitystä voi tiedustella myös liikenneturvallisuuustoimijan kautta.

Kustannukset: Kunnat voivat tilata esityksiä suoraan esiintyjiltä joko itse tai yhdessä naapurikuntien kanssa. Yhden esityspäivän hinta on 1 200 €, ja yhdessä päivässä esitys on mahdollista järjestää 3-4 eri koululla. Koulut voivat olla eri kunnissa. Yhteen esitykseen voidaan ottaa jopa 300 kuulijaa, ja esityksiä voidaan järjestää sekä livenä että etäyhteyksin. Joissain kunnissa liikenneturvallisuuustoimija tai Liikenneturva tarjoaa esityksiä ilmaiseksi kouluille.

Markkinointi: Esityksestä voi tiedottaa esimerkiksi Wilmassa ja koulun käytäville tulevilla mainoksilla.

Vaikuttavuus: Esitys saa nuoret ajattelemaan omaa liikennekäyttämistään, mikä voi heijastua heidän ajotottumuksiinsa. Esitykset ovat saaneet kuulijoilta hyvää palautetta.

Mopo-oppitunnit

Kuvaus: Oppitunnilla käydään läpi 15-vuotiaiden mopoilijoiden riskejä tilastojen kautta. Tunnilla käsitellään riskejä nostavia tekijöitä ja korostetaan kuljettajan olevan itse vastuussa omasta toiminnastaan. Yksi oppitunti kestää noin 45-60 minuuttia, ja sen kohderyhmänä on 7-9-luokkalaiset.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Tunnista voi olla yhteydessä kunnan liikenneturvallisuustoimijaan tai Liikenneturvaan. Toisinaan oppitunneille voi osallistua myös esimerkiksi poliisi. Joissain kunnissa kouluttaja ja poliisi ovat jääneet oppitunnin jälkeen esimerkiksi koulun aulaan, jolloin nuorilla on matalalla kynnyksellä mahdollisuus jutella mieltä askarruttavista liikenneasioista asiantuntijoiden kanssa.

Markkinointi: Oppitunnista voi tiedottaa esimerkiksi Wilma-viesteillä.

Kustannukset: Liikenneturva ja liikenneturvallisuustoimija tarjoavat kouluille ilmaiseksi mopo-oppitunteja, joita on mahdollista järjestää joko etäyhteyksin tai paikan päällä.

Vaikuttavuus: Opettajilta saadun palautteen ja oppilaille teetetyn kyselyn perusteella aihe puhuttaa myös oppitunnin jälkeen.

Vinkit/tiedotteet huoltajille

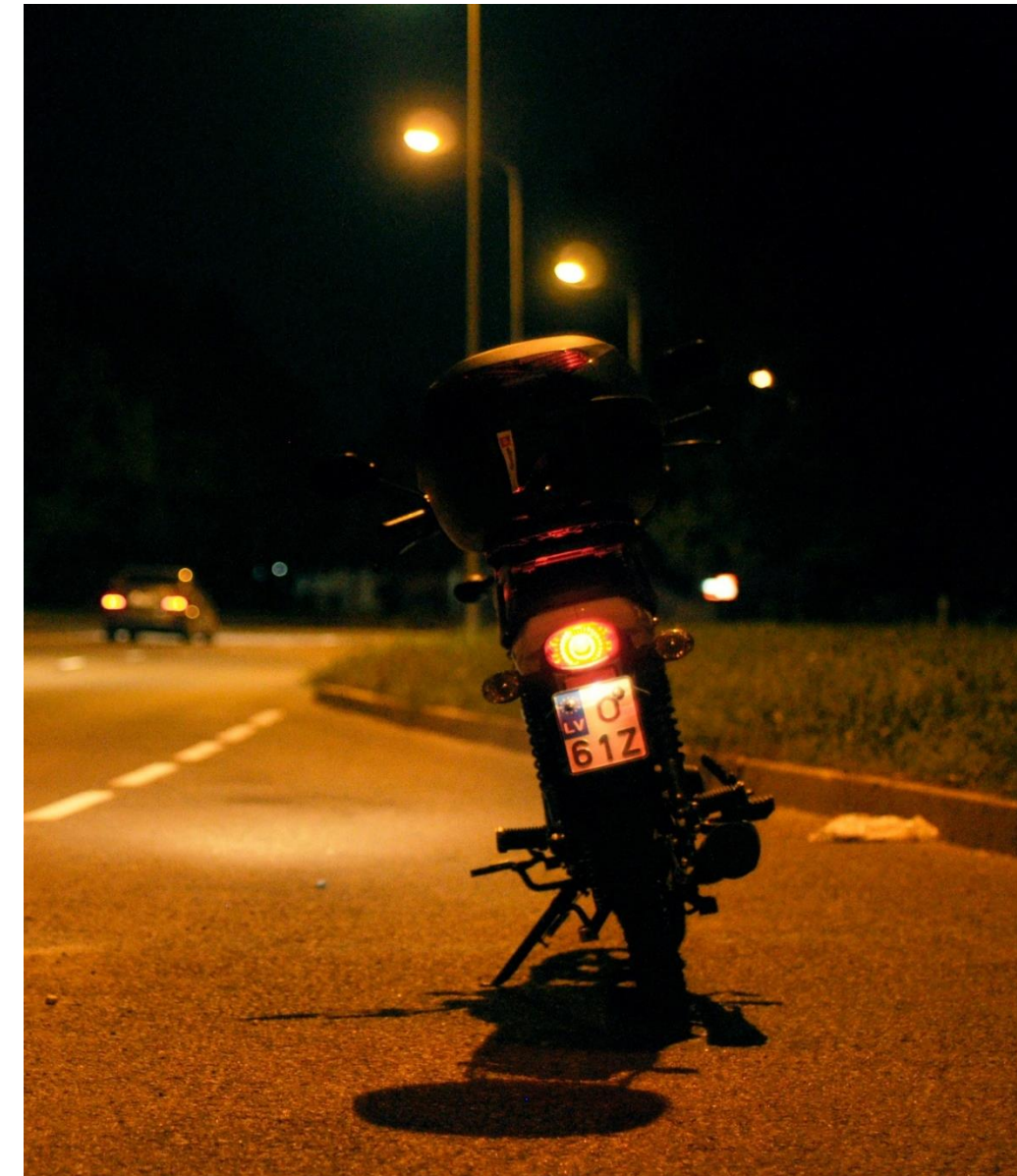
Huoltajille voi välittää tiedoksi esimerkiksi seuraavia tiedotteita ja vinkkejä Wilman tms. kautta:

1. Liikenneturvan tekemiä mopoaiheisia Youtube-videoita, esimerkiksi: [Mopon virittäminen on laitonta – miten siihen voi puuttua?](#)

2. [Ajokorttiohjeet](#) ajokortti-infosta.

3. Mopon virittämisen kustannuksista on hyvä jakaa tietoa. Hankkeen teemoilta tuotettu tietopaketti löytyy [täältä](#).

4. Liikenneturvallisuustoimijan Wilma-viestit mopoikäisten vanhemmille

Palkitseva valvonta

Kuvaus: Tarkkaillaan nuorten liikennekäyttäytymistä, ja kun huomataan positiivista toimintaa tai negatiivista sanomista ei ole, palkitaan erilaisilla palkinnoilla.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Palkitsevaan valvontaan on mahdollista pyytää apua poliisilta. Voidaan toteuttaa myös vain kunnan sisäisesti, jolloin esimerkiksi nuorisotyöntekijät jalkautuvat tarkkailemaan ja palkitsemaan.

Kustannukset: Riippuvat palkitsemistavasta. Palkintona voi olla esimerkiksi kahvi tai polttoainelahjakortit. Nuoret ovat toivoneet kunnilta tukea bensaan, ja palkitseva valvonta on hyvä keino tähän. Joissain kunnissa nuorille on jaettu palkinnoksi 10 € lahjakortteja.

Markkinointi: Palkitsevan valvonnan tempauksista voi kirjoittaa esimerkiksi paikallislehteen, minkä lisäksi markkinointia on hyvä tehdä sosiaalisessa mediassa.

Vaikuttavuus: Positiivinen palaute ja hyvän käytöksen huomioiminen ruokkivat jatkamaan hyvää käytöstä. Toimii myös samalla kannustimena muille, kun hyvästä käytöksestä on mahdollista saada palkinto.

Lue lisää: [Poliisi halusi palkita lainkuuliaiset mopoilijat bensalahjakortilla - se osoittautui yllättävän vaikeaksi](#) (yle.fi)

Turvallisuusilta koulun oppilaiden huoltajille

Kuvaus: Järjestetään koulun oppilaiden huoltajille turvallisuusilta, jossa keskustellaan esimerkiksi ajankohtaisista liikenneturvallisuuden teemoista, mopojen virittämisen vaikutuksista ja seurauksista sekä mietitään yhdessä keinoja mopoilun turvallisuuden parantamiseksi.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Järjestäjinä ovat koulu ja opettajat sekä nuorisotoimi. Mukaan voidaan pyytää myös edustajat esimerkiksi poliisilta, Liikenneturvalta ja paikallisilta mopoharrastajilta.

Kustannukset: Mahdollinen tilavuokra.

Markkinointi: Tilaisuudesta on hyvä tiedottaa esimerkiksi Wilman kautta, minkä lisäksi paikallislehdessä ja sosiaalisessa mediassa mainostaminen voi olla toimivaa.

Vaikuttavuus: Tapahtuma voi auttaa vanhempia ymmärtämään paremmin nuoria ja mopoiluun liittyviä asioita.

Turvallisuusilta jossain muodossa on järjestetty esimerkiksi [Espoossa](#), [Helsingissä](#) ja kyläturvallisuusiltana [Oulaisissa](#)

Moporatsia

Kuvaus: Poliisi pitää ratsian joko ennalta sovitusti koululla, tai omien aikataulujensa mukaisesti liikenteessä.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Rehtorien tulee pyytää poliisilta ratsian järjestämistä, järjestävänä tahona poliisi.

Kustannukset: Kunnalle ei koidu kustannuksia.

Markkinointi: On tärkeää, että moporatsiasta ei tiedoteta etukäteen ja se tulee yllätyksenä oppilaille, jotta viritetyt mopot eivät jää kotiin ratsiapäivänä.

Vaikuttavuus: Liikenneturvallisuutta vaarantavat kuskit ja viritetyt kulkuvälineet voidaan saada pois liikenteestä, jolloin vaikutus liikenneturvallisuuteen on positiivinen.

Kuva: Poliisi

Teemaillat nuorille nuorisotalolla

Kuvaus: Nuorisotalolla/-tiloilla järjestetään teemailta esimerkiksi yökahvilan yhteydessä, jossa keskustellaan ajankohtaisista mopoiluun liittyvistä asioista. Jos nuorten mopoilu ja liikennekäyttäytyminen puhuttavat kunnassa, keskustelun avauksena voi käyttää esimerkiksi paikallisesta puskaradiosta kerättyjä kommentteja mopoiluun liittyen.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Järjestäjänä nuorisotoimi. Tapahtumaan voi pyytää mukaan esimerkiksi poliisin, seurakunnan ja Liikenneturvan edustajat.

Kustannukset: Mahdollinen tilavuokra.

Markkinointi: Tiedottaminen nuorisotiloilla, koululla ja sosiaalisessa mediassa. Myös esimerkiksi Wilman kautta voi laittaa tiedotteen tapahtumasta.

Vaikuttavuus: Esimerkiksi Kempeleessä nuoret pitäneet rennosta tapahtumasta, jossa asiantuntijat vastaavat heidän kysymyksiinsä.

ILLAN TEEMANA:

MOPOilu

PERJANTAINA 13.11

**YÖKAHVILAN yhteydessä
klo 18–23**

• keskustelua

Mopomestari-kisa

Kuvaus: Mopokortin omaaville henkilöille järjestetään kisa kunnan mopomestarin tittelistä. Kisa koostuu kahdesta vaiheesta: ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan teoriakoe mopoilun sääntötuntemuksesta. Mopokisassa osallistujat suorittavat puolestaan mopon käsittelytehtäviä ja sekä mopoon ja liikennetilanteisiin liittyviä tehtäviä. Kisaosiossa kannattaa painottaa teoriaa sekä valistusta esimerkiksi kovista äänistä. Parhaiten pärjäävä kruunataan mopomestariksi.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Teoriakokeen tarkistaminen on opettajien vastuulla, mopokisan järjestelyistä vastaavat esimerkiksi kunta, Liikenneturva, poliisi yms . yhteistyötahot.

Kustannukset: Kustannuksia tulee palkinnoista ja mahdollisista tarvikevuokrista.

Markkinointi: Teoriakokeen markkinointi tapahtuu koululla. Kisaa voidaan yleisesti mainostaa Wilmassa ja nuorisotiloilla.

Vaikuttavuus: Kilpailuun yhdistetty sääntöjen opettelu voi jäädä nuorten mieleen oppitunnilla toteutettavaa valistamista paremmin.

3 000 km Roomaan -lyhytelokuva

Kuvaus: Menetelmä sisältää nuorten itse tekemän lyhytelokuvan ja siihen liittyvän keskusteluosion. Keskeiset teemat ovat kaveri- ja seurustelusuhteet, liikennekäyttäytyminen, päihteet ja ryhmäpaine.

Järjestävä tah / sidosryhmät: Menetelmää voi toteuttaa ohjaaja, joka on saanut ohjaajakoulutuksen menetelmän kehittäjiltä. Elokuvan ja keskustelutilaisuuden voi järjestää esimerkiksi nuortenillassa tai koulun oppitunnilla.

Kustannukset: Menetelmästä ei koidu kustannuksia kouluille tai kunnille.

Markkinointi: Jos menetelmää hyödynnetään nuortenillassa/nuorisotalolla, elokuvaa on hyvä mainostaa esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja koululla.

Vaikuttavuus: Lyhytelokuva käsittelee nuorten elämään liittyviä asioita ja teemoja, jolloin nuoret saavat siihen helposti kosketuspinnan. Elokuva herättää ajattelemaan omia valintoja ja omaa liikennekäyttäytymistä.

PKS-mopotoiminta

Moposuunnistus

Kuvaus: Ideoidaan suunnistusrata, jonka nuoret voivat kiertää mopolla tai polkupyörällä. Suunnistusrasteja voi sijoittaa noin 10 kilometrin säteelle, ja rastilla olevan vihjeen hoksaamalla saa seuraavan suunnistusrastin sijaintipaikan. Ensimmäinen vihje julkaistaan esimerkiksi somessa. Rasteilla voi lisäksi olla erilaisia tehtäviä, joilla todistetaan, että rastilla on käynyt. Kaikilla rasteilla käyneet nuoret palkitaan esimerkiksi lahjakortilla.

Järjestävä taho / sidosryhmät: Järjestävänä tahona toimii nuorisotyöntekijät yhdessä esimerkiksi liikuntatoimen kanssa.

Kustannukset: Kulut riippuvat palkitsemistavasta. Kokonaisuudessaan suhteellisen matalakuluinen.

Markkinointi: Suunnistusta kannattaa mainostaa sosiaalisessa mediassa, minkä lisäksi nuoria voi tiedottaa esimerkiksi nuorisotalolla ja koululla.

Vaikuttavuus: Tapahtuma antaa mopoilijoille mukavaa tekemistä, kehittää ongelmanratkaisutaitoja ja tutustuttaa nuoria omaan kotiseutuunsa. Ns. turha ajelu jää vähemmälle, kun mopoilu kohdistetaan rastilta toiselle liikkumiseen. Vaalassa moposuunnistus oli todella suosittu, ja nuoret toivoivat uusia suunnistuksia alueelle.

EHYT ry:n materiaalit

Huumeita liikenteessä –kampanjan tavoitteena on rohkaista huoltajia, kasvattajia sekä nuorten kanssa työskenteleviä keskustelemaan nuorten kanssa siitä, kuinka huumeet vaikuttavat liikenneturvallisuuteen. Kampanjan julisteet on ladattavissa ilmaiseksi [Huumeita liikenteessä -kampanja rohkaisee kasvattajia ottamaan huumeet puheeksi - EHYT ry](#)

Sähköinen *Kannabispäiväkirja* –mobiilisovellus sopii henkilökohtaiseen käytön seurantaan sekä työn tueksi erilaisissa palveluissa. Kannabispäiväkirjaa voi täyttää joko yksin tai yhdessä ammattilaisen kanssa. Sovellus on kehitetty yhteistyössä EHYT ry:n, YAD:n ja Kannabisinterventio nuorille kannabiskäyttäjille –hankkeen kautta. Omaseuranta on tutkitusti vaikuttava menetelmä päihdehaittojen vähentämiseksi. Muutossuunnitelma ja vinkkejä sen tekoon löytyy [täältä](#) (ehyt.fi)

Ehkäisevän päihdetyön viikon teemaksi voidaan ottaa fiksu mopoilu. EHYT:n Ept-viikon julisteet löytyvät [täältä](#) (ehyt.fi) Myös vanhemmille on suunnattu ept-materiaalia, ja esimerkiksi **Koti on tärkein –lyhytvideota** voidaan jakaa Wilman tms. kautta. [Koti on tärkein | Elämäni Sankari ry – Elämäni Sankari ry – Kodin merkitys ehkäisevässä päihdetyössä \(kotiontarkein.fi\)](#)

"Kasvukipu" on lyhytelokuva, jonka tarkoitus on herättää ajatuksia kodin merkityksestä, vanhemmuudesta, läsnäolosta ja välittämisestä. Koti on tärkein ehkäisevän työn yksikkö. Koti on tärkein."

EHYT ry:n materiaalit: Selvänä rattiin ja ottomitta – sovellus mopomiitteihin

Kuvaus: Selvänä rattiin/ottomitta on kampanja nuorilta nuorille. Tapahtumassa vapaaehtoiset nuoret ovat kampanjoineet esimerkiksi baareissa ja mm. puhalluttaneet joukon kuskin illan päätteeksi. Nollat puhaltaneet kuskit saaneet palkintoja. Tämä on sovellettavissa myös mopomiitteihin.

Järjestävä taho/sidosryhmät: Selvänä rattiin/ottomitta on paikallisesti yhteistyössä järjestettävä kampanjatapahtuma. EHYT ry:n asiantuntijoilta saa tukea ja materiaaleja kampanjan järjestämiseen.

Kustannukset: Materiaalimaksut. Materiaaleina on esimerkiksi pinssejä ja peilitarroja, joita voi suunnitella yhdessä paikallisten nuorten kanssa.

Markkinointi: Kampanjointia voi mainostaa esimerkiksi somekanavissa.

Vaikuttavuus: Nuoret saattavat kuunnella paremmin oman ikäisiltään tulevaa ”valistusta”.

Nuorten akatemian materiaaleja

Viisaan liikkumisen työpajassa nuoret pääsevät pohtimaan omia liikkumiseen liittyviä arvojaan ja valintojaan. Työpajojen toteutusta varten on suunniteltu kaksi eri työpajarunkoa, joista toinen soveltuu lähiopetukseen ja toinen sekä lähi- että etäopetukseen.

Päätä itse -hankkeessa nuoret suunnittelevat ja toteuttavat nuorten liikenneturvallisuutta parantavia projekteja. 13-24-vuotiaiden nuorten ryhmät voivat hakea projektien toteutukseen Päätä itse! -projektirahaa.

Lue lisää: Nuorten akatemian liikennekasvatuksen oppimateriaaleja

N U O R T E N
A K A T E M I A

Liikenneturvan materiaalit

Valintatunneli toimii harjoitteena valintojen turvallisuuden pohdintaan sekä herättää ajatuksia valintojen syistä.

Liikenneturvan virtuaalinen kouluvierailu sopii hyvin osaksi esimerkiksi terveystiedon opetusta.

Onnettomuustarinat perustuvat tositapahtumiin, ja niiden avulla voidaan ottaa keskusteltavaksi monenlaisia liikenteen vaara- ja riskitekijöitä.

Ajatuksia tarkkaamattomuudesta liikenteessä: Tehtävä ohjaa tarkastelemaan, miten itse käyttää kännykkää liikenteessä sekä pohtimaan, miten liikennekäyttäytymiseen vaikutetaan ja miten omaa käyttäytymistä voi parantaa.

Kahoot-visa turvallisesta liikkumisesta: Liikenneturva on laatinut Kahoot-palvelimeen liikenneturvallisuusaiheisia visoja eri ikäisille. Visoja voidaan hyödyntää esimerkiksi koulujen liikennekasvatuksessa, vanhempainilloissa sekä nuorisotyössä.

Lue lisää: Liikenneturvan opetusmateriaalit.

Kuva: Liikenneturva/Kaisa Tanskanen

Erätauko-menetelmä

Kuvaus: Erätauko on keskustelumenetelmä, jota voi käyttää erilaisissa ryhmissä ja organisaatioissa. Erätaukoa voidaan käyttää aina, kun tarvitaan aiheen syvempää ymmärrystä tai erilaisten ihmisten tasavertaista kohtaamista. Keskustelulla on ohjaaja, joka pitää huolta keskustelun rakentavasta ja tasavertaisesta ilmapiiristä.

Järjestävä taho/sidosryhmät: Erätauko-keskustelun voi järjestää käytännössä kuka tahansa. Mopoiluaiheesta järjestäjän on hyvä olla sellainen, kenet nuoret kokevat helposti lähestyttäväksi, esimerkiksi nuorisotyöntekijä.

Kustannukset: Mahdollinen tilavuokra, tapahtumaan ostettavat pienet purtavat/juomat, mahdollinen palkka.

Markkinointi: Keskustelutilaisuudesta on hyvä tiedottaa sekä vanhempia että nuoria tavoittavilla kanavilla. Esimerkiksi sosiaalinen media ja paikallislehdet ovat tehokkaita.

Vaikuttavuus: Keskustelun avulla eri osapuolet voivat ymmärtää toisiaan paremmin, ja ratkaisuja voidaan lähteä kehittämään yhteisymmärryksessä.

ERÄTAUKO

[Lyhyt esittelyvideo erätauosta.](#)

[Erätaukosäätien verkkosivuilta](#) löytyy esimerkiksi materiaaleja ja hyödyllisiä vinkkejä keskustelun aloittamiseen.

Casestudy: Motörisoitua nuorisotyötä -kehittämishanke

Kuvaus: Kunnat voivat järjestää erillisen mopoiluaiheisen hankkeen. Esimerkiksi Kotkassa on järjestetty Motörisoitua nuorisotyötä -kehittämishanke, jonka tavoitteena on kerätä tietoa, löytää ja keksiä työskentelytapoja jolla päästään työskentelemään mopoilevien nuorten kanssa. Osana hanketta nuoria kuullaan ja osallistetaan, jotta dialogi ja ymmärrys nuorten, aikuisten ja viranomaisten kesken lisääntyy. Hankkeessa on mukana Aseman lapset ry ja siinä on hyödynnetty myös Kotkan liikkuvan nuorisotyön Walkers toimintaa.

Kotkassa hankkeen tiimoilta on järjestetty seutukunnallinen mopokysely kaikille kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisille. Kyselystä saatiin hyvää dataa siitä, mitä nuoret ajattelevat mopoiluista ja mikä on huoltajien rooli mopoilussa. Lisäksi nuorten pariin jalkaudutaan viikoittain, jotta tilannetta saadaan kartoitettua myös kentältä. Hankkeen aikana nuoret viedään tutustumaan Helsingin Tattarisuon mopoilualueeseen, sekä mahdollisesti Vantaan mopopajaan.

Hankkeessa on hyödynnetty Erätauko-menetelmää. Dialogiin osallistui poliisi, ELY-keskus, Liikenneturva, kaksi paikallista poliitikkoa, nuorisotoimen koordinaattori ja neljä nuorta. Keskustelu kesti kaksi tuntia, ja kumpikin osapuoli kertoi tämän jälkeen, että ymmärtää toisen näkemystä paljon paremmin.

Suunnitelmana on saada hankkeen kysely ja muut hyvät käytänteet valtakunnalliseen käyttöön mahdollisesti jo ensi vuoden puolella.

Muut toimenpiteet

Liikenneonnettomuudessa vammautuneen henkilön voi pyytää luennoimaan nuorille.

Paikallislehdessä voi julkaista erilaisia mopoiluun liittyviä juttuja.

Tietoa turvallisesta mopoilusta kannattaa jakaa **nuorten suosimissa sosiaalisen median kanavissa**. Tällaisia ovat esimerkiksi Instagram ja Tiktok.

Huoltajille voi lähettää **mopoiluaiheisia tiedotteita** esimerkiksi Wilman kautta.

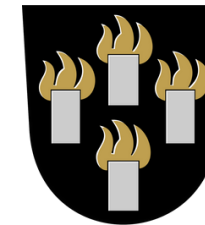
Nuorille voi kohdistaa kunnassa **liikenneturvallisuusaiheisia kampanjoita**. Esimerkiksi turvavälineiden käyttöön tai muut huomioivaan ajamiseen liittyen on mahdollista kehittää kampanja.

Tietyille katuosuuksille tai -alueille on mahdollista **määritellä ajokielto tiettyyn kellonaikaan**. Esimerkiksi koulun pihat on mahdollista määrittää ajokieltoalueeksi.

Fiksun mopoilun ohjelma

Moposuorat

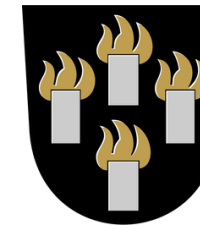

Mikä moposuora?

Moposuoralla tarkoitetaan aluetta, jonka kaupunki, kunta tai muu toimija on määritellyt vapaata ajamista varten. Moposuoralla ajetaan yleensä mopoilla, mutta muita käytettäviä kulkuneuvoja ovat esimerkiksi kevytmoottoripyörät.

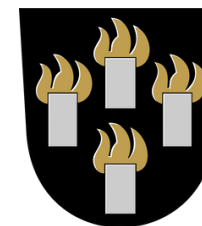
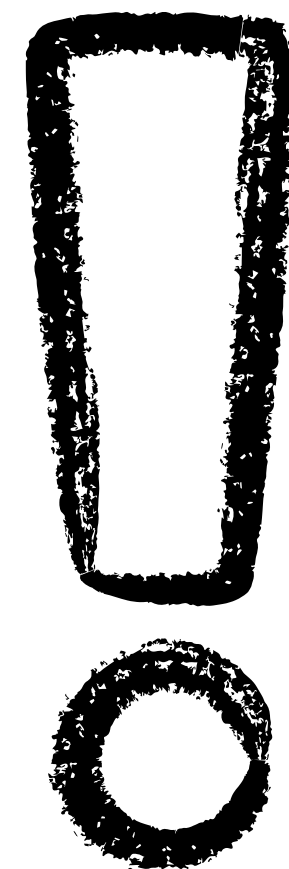
Moposuoria on toteutettu muutamissa kunnissa, ja niistä on tehty aloitteita useissa kunnissa. Ajatuksena on tarjota nuorille selkeä paikka vapaalle mopoilulle, ja samalla vähentää mopoilusta mahdollisesti aiheutuvaa häiriötä esimerkiksi asutuksen läheltä.

Moposuoriin liittyvät haasteet voidaan karkeasti jakaa **vastuu-** ja **laillisuuskysymyksiin** sekä **vapaan ajoharjoittelun** liikenneturvallisuusvaikutuksiin.

Vastuu- ja laillisuuskysymykset

- Jos kunta järjestää palveluna moposuoran, on **kunnan vastuulla varmistua palvelun turvallisuudesta**. On tärkeää miettiä, voiko palvelua tarjota aidosti turvallisesti ilman valvontaa.
- Kunnan tulee tehdä järjestämästään palvelusta **riskienarviointi ja vaarojen tunnistaminen** (turvallisuusasiakirja).
- Järjestäjän tulee varmistaa, **ettei palvelua käytetä vastoin sääntöjä**
- Järjestäjän tulee varautua onnettomuuksiin laatimalla toimintaohjeet onnettomuustilanteisiin.
- Kunnan tulee varmistua muun muassa siitä, että palveluympäristö on turvallinen ja soveltuu käyttötarkoitukseensa. Huomioitavia asioita ovat esimerkiksi
 - ajosuunnat,
 - ulkopuoliset eivät pääse alueelle käytön aikana,
 - palveluun osallistumisen ikärajat ja
 - riittävä varmistuminen ikärajojen noudattamisesta,
 - palveluun soveltuvien ajoneuvojen määrittäminen ja
 - riittävä varmistuminen siitä, että moposuoralla käytetään ainoastaan sinne soveltuvia ajoneuvoja,
 - käyttäjien ja sivullisten riittävä ohjeistaminen noudatettavista säännöistä ja palvelun turvallisuudesta

Vapaan ajoharjoittelun liikenneturvallisuusvaikutukset

Moposuorat voivat vaikuttaa liikenneturvallisuuteen negatiivisesti, sillä moposuorien toiminta ei ole omaehtoiseen käsittelyharjoitteluun rinnastettavaa toimintaa. Moposuorilla ajaessa kuskit eivät varsinaisesti harjoittele turvallista ajotapaa, vaan keskiössä on yleensä erilaiset ajoneuvolla tehtävät temput.

On syytä miettiä, onko riskinä se, että moposuoralla tehtäviä temppuja halutaan testata ja esitellä myös liikenteessä.

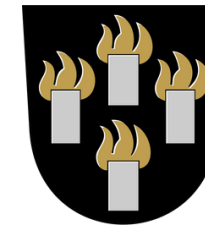
Moposuorassa huomioitavaa

Mopoharjoitteluratapalvelun järjestämisessä tulee huomioida mm. [kuluttajaturvallisuuslaista \(920/2011\)](#) tulevat vaatimukset.

Palveluntarjoajan eli kunnan on olosuhteiden vaatiman huolellisuuden ja ammattitaidon edellyttämällä tavalla varmistuttava siitä, **ettei palvelusta aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle.**

Mopoharjoitteluradat katsotaan lähtökohtaisesti sellaisiksi palveluiksi, jolle on laadittava [turvallisuusasiakirja](#). Asiakirja tulee olla laadittuna **ennen palvelun tarjoamisen aloittamista**. Turvallisuusasiakirja on palveluntarjoajan kirjallinen kuvaus siitä, miten palvelun turvallisuus on järjestetty. Turvallisuusasiakirjassa kuvataan palveluun liittyvät vaarat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi ja hätätilanteisiin varautumiseksi.

Lisätietoa palveluntarjoajan velvollisuuksista [Tukesin verkkosivuilla](#) (tukes.fi)

Lopuksi

Sidosryhmien kommentit

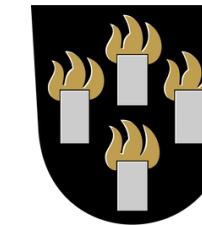
Liikenneturva ja poliisi eivät suosittele moposuorien perustamista.

Moposuoriin liittyy merkittäviä haasteita sekä liikenneturvallisuuden että vastuu- ja laillisuuskysymysten näkökulmista, minkä lisäksi ohjaamattoman ajoharjoittelun turvallisuusvaikutuksiin liittyy tutkimuksen valossa paljon ongelmia. Ongelma on se, että moposuorilla tultaisiin melko varmasti temppuilemaan ja harjoittelemaan erilaisia temppuja (esim. Keulimista), jotka siirtyisivät näyttämisenhaluna helposti ja todennäköisesti yleiseen liikenteeseen.

Moposuoratoiminnan sijaan suositellaan **ohjattua**

toimintaa, jossa liikenneturvallisuus ja sen

edistäminen on keskiössä.

Lähde: Liikenneturva

Pohdittavaksi

Saako radan suljettua täysin ulkopuolisilta?

Jääkö rälläys vain moposuoralle, vai
siirtyykö se myös liikenteeseen?

Kuka lopulta vastuussa, jos jotakin tapahtuu?

Viritetty mopo

Mitä seurauksia?

Taustaa

Tieliikennekäyttöön hyväksytyn ja rekisteröidyn mopon rakennetta ei saa muuttaa. Tällainen viritetty mopo on turvallisuusriski ja sillä liikenteessä ajaminen on rangaistavaa. Valvonnassa todetuista muutoksista seuraa usein omistajalle kallis lasku takautuvien vakuutusmaksujen, sakkojen ja katsastusmaksujen, sekä korkauskustannusten muodossa.

Viritetyllä kulkuneuvolla ajaminen on lisäksi riski sekä kuljettajalle että muille tienkäyttäjille. Rakennemuutosten toteuttaminen voi tehdä kulkuneuvosta vaarallisen, ja nopeuden kasvaessa esimerkiksi jarrut eivät välttämättä toimi oikealla tavalla. Muut tienkäyttäjät taas voivat tehdä virhearviointoja esimerkiksi risteyksissä, jos mopo kulkee arvioitua nopeampaa.

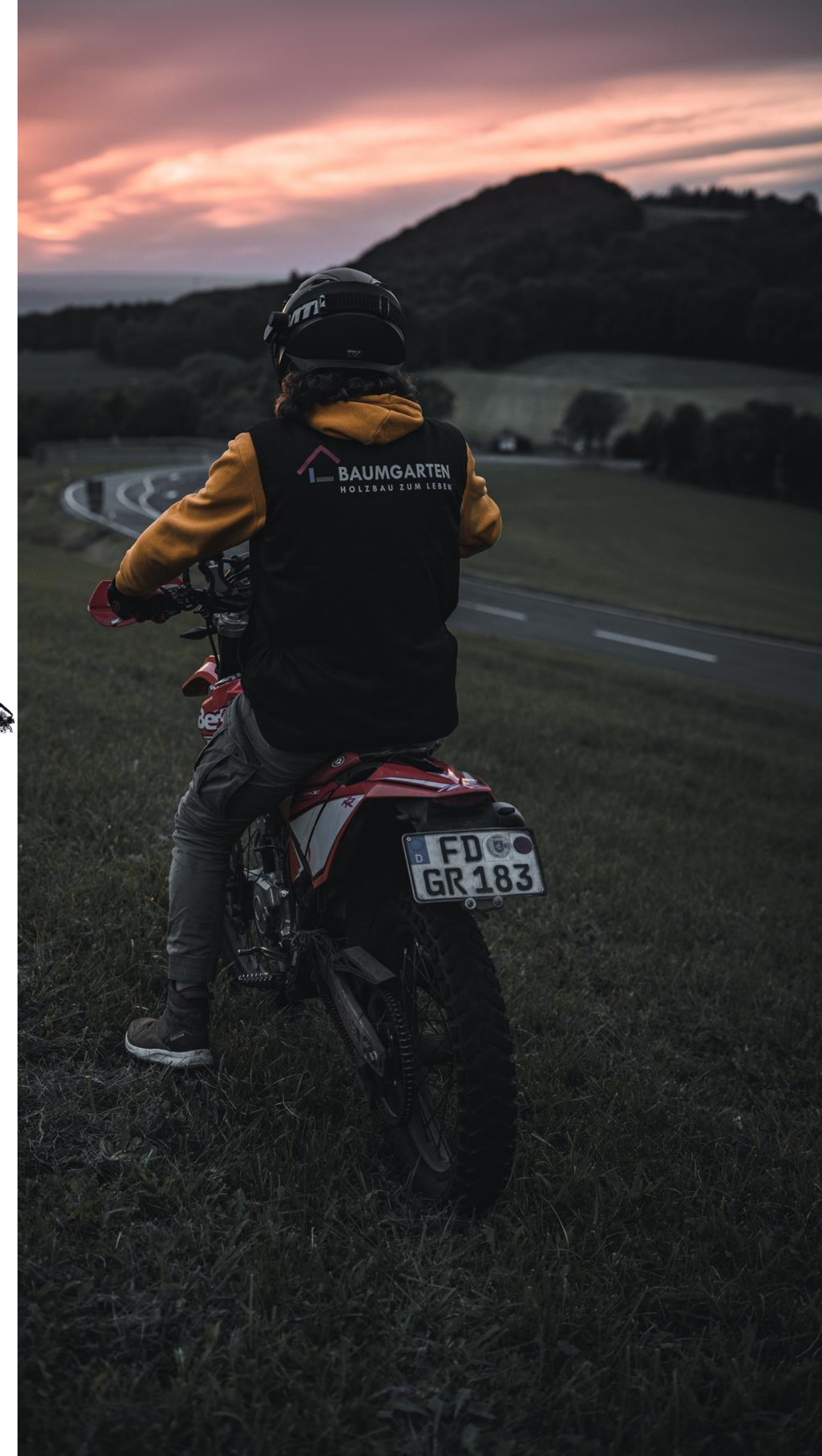
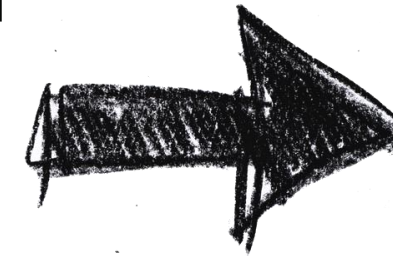
Seuraukset

Jos mopo kulkee **45-59 km/h**, seurauksena voi olla 100 euron liikennevirhemaksu ja mopon rekisterikilpi otetaan pois. Kilven saa takaisin maksullisen valvontakatsastuksen jälkeen, kun mopo on korjattu ja sen on todettu katsastuksessa jälleen vastaavan oikeaan ajoneuvoluokkaa.

Jos mopo kulkee **60-65 km/h**, kuljettaja saa liikennevirhemaksun sijaan sakon. Lisäksi rekisterikilpi otetaan pois ja ajoneuvo määrätään valvontakatsastukseen.

Jos mopo kulkee poliisin koeajossa **yli 65 km/h**, ajoneuvoa käsitellään moottoripyöränä. Kuljettaja saa sakon muutoskatsastamattoman ajoneuvon käyttämisestä liikenteessä ja mikäli hänellä ei ole vaadittavaa A-luokan ajo-oikeutta, myös sakon kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta. Lisäksi kuljettaja määrätään tässä tapauksessa ajokieltoon. Ajoneuvosta otetaan rekisterikilpi pois ja ajoneuvo määrätään valvontakatsastukseen.

Lisäksi, jos mopon rakennetta on muutettu, poliisi ilmoittaa asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollisen auroveron määräämiseksi, sekä Liikennevakuutuskeskukselle mahdollisen korotetun vakuutusmaksun perimiseksi.

Luettavaa

[Mopon virittäminen on vaarallista – ja voi tulla kalliiksi \(*Finanssiala*\)](#)

[Viritetty mopo voi tulla kalliiksi – tonni takkiin ja ajokortin lykkäys \(*Yle*\)](#)

[Herätys vanhemmat! Näin valvot lapsesi mopon käyttöä \(*Liikennevakuutuskeskus, blogikirjoitus*\)](#)

[Mopolla liikenteessä \(*Liikenneturva*\)](#)

[Viritetyn mopon ja kevyen nelipyörän autovero \(*Traficom*\)](#)

